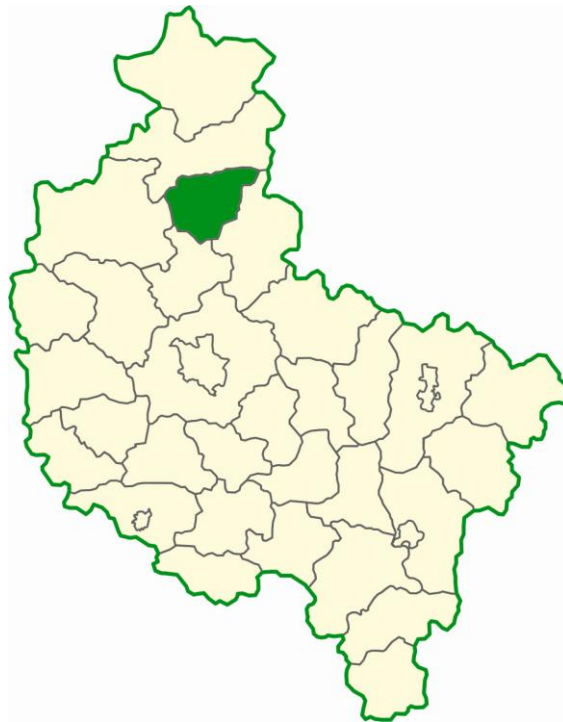

**WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA
W POZNANIU
DELEGATURA W PILE**

**INFORMACJA
O STANIE ŚRODOWISKA I DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ
WIELKOPOLSKIEGO WOJEWÓDZKIEGO
INSPEKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA
W POWIECIE CHODZIESKIM
W ROKU 2013**

Opracowanie:

*Wydział Monitoringu Środowiska
pod kierunkiem Marii Pułyk
Dział Inspekcji
pod kierunkiem Leszka Wesołowskiego*

Zatwierdził:

Z up. WIELKOPOLSKIEGO WOJEWÓDZKIEGO
INSPEKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA
*mgr inż. Marek Duraj
Kierownik Delegatury w Pile*

Piła, październik 2014

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE	3
2.	WYBRANE CECHY POWIATU	4
3.	STAN ŚRODOWISKA.....	6
3.1.	Monitoring jakości powietrza.....	6
3.2.	Monitoring jakości wód.....	7
3.2.1.	Monitoring jakości wód powierzchniowych.....	7
3.2.2.	monitoring jakości wód podziemnych	11
3.3.	Monitoring jakości gleby i ziemi.....	12
3.4.	Monitoring hałasu.....	12
3.5.	Monitoring pól elektromagnetycznych	13
3.6.	Monitoring gospodarki odpadami	13
3.7.	Podsumowanie i wnioski.....	15
4.	DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA.....	17
5.	POWAŻNE AWARIE	17

1. WPROWADZENIE

Opracowanie ma na celu przedstawienie stanu środowiska oraz wyników działalności kontrolnej Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska na terenie powiatu chodzieskiego w roku 2013. Do jego przygotowania wykorzystano badania własne WIOŚ w Poznaniu, wyniki badań będące w posiadaniu WIOŚ oraz ustalenia z kontroli użytkowników środowiska, prowadzonych przez inspektorów WIOŚ.

Ostateczna ocena stanu środowiska w 2013 roku po weryfikacji przez GIOŚ zostanie opublikowana w IV kwartale 2014 roku w „Raporcie o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2013”.

Bieżące informacje dotyczące stanu środowiska na terenie całego województwa wielkopolskiego znaleźć można na stronie internetowej *www.poznan.wios.gov.pl*.

Zadania w zakresie ochrony przyrody, w tym ustanawianie form ochrony przyrody oraz sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem określonych ustawą zakazów w stosunku do tych form, realizuje Regionalny Konserwator Przyrody.

2. WYBRANE CECHY POWIATU

Powiat chodzieski położony jest w centralnej części województwa wielkopolskiego, obejmuje obszar o powierzchni 685,06 km², a zamieszkuje go 47816 osób (stan na dzień 31.12.2013, wg GUS).

Według podziału fizyczno-geograficznego J. Kondrackiego powiat ten położony jest:

- w makroregionie Pradolina Toruńsko-Eberswaldzka: mezoregion Dolina Środkowej Noteci,
- w makroregionie Pojezierze Wielkopolskie: mezoregion Pojezierze Chodzieskie.

Powiat chodzieski ma charakter rolniczo-przemysłowy; użytki rolne zajmują około 54% powierzchni.

Administracyjnie powiat podzielony jest na:

- jedną gminę miejską: Chodzież,
- dwie gminy miejsko-wiejskie: Margonin, Szamocin,
- dwie gminy wiejskie: Budzyń, Chodzież.

Ponad 94,3% ludności powiatu korzysta z sieci wodociągowej, a 75% z sieci kanalizacyjnej (stan na dzień 31 grudnia 2012, dane wg GUS).

W ewidencji WIOŚ w Poznaniu znajduje się 5 mechaniczno-biologicznych oczyszczalni ścieków eksploatowanych na terenie powiatu chodzieskiego, w tym jedna oddana do użytku po zakończeniu modernizacji w 2012 roku (Oczyszczalnia Wyszyń – Gmina Budzyń). Dane o ilości ścieków pochodzą z *Wykazów zawierających zbiorcze zestawienia informacji o zakresie korzystania ze środowiska oraz o wysokości należnych opłat*.

Lp.	Gmina	Miejscowość/Eksploatujący	Obszar obsługiwany	Ilość ścieków w roku 2013 /m ³ /
1	Budzyń	Budzyń / Gminny Zakład Wodociągów i Kanalizacji	Budzyń, Brzekiniec, Sokołowo Budzyńskie, Dziewoklucz, Nabrzeżno	256 286
2	Budzyń	Wyszyń / Gminny Zakład Wodociągów i Kanalizacji	Wyszyń, Bukowiec, Proсна, Ostrówki	76 310
3	Margonin	Margonin / Zakład Gospodarki Komunalnej w Margoninie	Margonin, Pietronki	292 803
4	Chodzież	Studzieniec – Łęg / MWiK Sp.z o.o.	Nietuszkowo, Milcz, Kamionka, Kierzkowice, Oleśnica Rataje, Strzelce, Podanin, Zachrzyn, Wymysław, Stróżewo, Krystynki	1 160 427
5	Szamocin	Szamocin / Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej	Szamocin, Laskowo	161 392

Powiat chodzieski wchodzi w skład Regionu I gospodarki odpadami komunalnymi w województwie wielkopolskim. Regiony zostały wydzielone w „Planie gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2012-2017” uchwalonym przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego w dniu 27 sierpnia 2012 r. Wielkopolskę podzielono na 10 regionów, w których wyznaczono regionalne i zastępcze instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych.

Region gospodarki odpadami komunalnymi to określony w wojewódzkim planie gospodarki odpadami obszar zamieszkiwany co najmniej przez 150 000 mieszkańców. Regionem gospodarki odpadami komunalnymi może być też gmina licząca powyżej 500 000 mieszkańców.

Regionalna instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) to zakład zagospodarowania odpadów o mocy przerobowej wystarczającej do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego przez co najmniej 120 000 mieszkańców, spełniający wymagania najlepszej dostępnej techniki lub technologii.

W Regionie I regionalnymi instalacjami do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) są: kompostownia w Pile oraz składowisko odpadów w Kłodzie (gmina Szydłowo). Instalacjami przewidzianymi do zastępczej obsługi Regionu I są: sortownie odpadów w Studzieńcu (gmina Rogoźno) i Kłodzie; kompostownia w Zofiowie (gmina Czarnków); składowiska odpadów w Sławienku (gmina Lubasz), w Sierakówku (gmina Połajewo), w Marianowie (gmina Wieleń), w Międzybłociu (gmina Złotów), w Zofiowie, w Studzieńcu i w Kopaszynie (gmina Wągrowiec).

Na terenie powiatu w 2013 r. nie funkcjonowało żadne czynne składowisko odpadów komunalnych.

3. STAN ŚRODOWISKA

3.1. MONITORING JAKOŚCI POWIETRZA

W roku 2013 jakość powietrza na terenie powiatu chodzieskiego monitorowano w jednym punkcie w miejscowości Podanin, metodą pasywną (metoda wskaźnikowa) polegającą na miesięcznej ekspozycji specjalnie przygotowanych próbników, zawieszonych na wysokości około 1,5 metra i oznaczaniu zanieczyszczeń raz w miesiącu. Metodą tą prowadzono badania stężeń dwutlenku siarki i tlenków azotu w przeliczeniu na dwutlenek azotu. Badania są kontynuowane w roku 2014.

Z badań przeprowadzonych w roku 2013 wynika, że uzyskana wartość średnia dla roku dla dwutlenku siarki wyniosła $1,2 \mu\text{g}/\text{m}^3$, a dwutlenku azotu - $12,4 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Ocenę jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2013 wykonano zgodnie z podziałem województwa na strefy, gdzie strefę stanowi:

- aglomeracja poznańska,
- miasto Kalisz,
- strefa wielkopolska.

Powiat chodzieski jest elementem składowym strefy wielkopolskiej.

Celem rocznych ocen jakości powietrza jest:

- określenie jakości powietrza w strefach;
- wskazanie ewentualnych przekroczeń standardów jakości powietrza, poziomów docelowych i poziomów celów długoterminowych;
- wskazanie prawdopodobnych przyczyn ponadnormatywnych stężeń zanieczyszczeń.

Oceny jakości powietrza w strefach dokonano z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów: ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin. Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia jak i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych;
- do klasy B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalny i poziomy docelowy.

Ocena pod kątem ochrony zdrowia

Do oceny jakości powietrza w strefie wielkopolskiej pod kątem ochrony zdrowia wykorzystano pomiary wykonywane na terenie strefy oraz wyniki modelowania matematycznego. Wartości otrzymane w roku 2013 w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych pozwoliły na zakwalifikowanie strefy, a więc i powiatu chodzieskiego, do poniższych klas:

- do klasy A – dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, ozonu, pyłu $\text{PM}_{2,5}$ oraz metali oznaczanych w pyłe PM_{10} .
- do klasy C – dla pyłu PM_{10} i benzo(a)pirenu oznaczanego w pyłe PM_{10} . W przypadku pyłu PM_{10} podkreślić należy, że generalnie odnotowywane są przekroczenia dopuszczalnego poziomu dla 24-godzin, jednak w roku 2013 stwierdzono przekroczenie stężenia średniego dla roku na stanowisku w Nowym Tomysłu.

Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy / powiatu	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
	NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	pył PM _{2,5}	pył PM ₁₀	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
wielkopolska / powiat chodzieski	A	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	A

Ponadto stwierdzono przekroczenie wartości normatywnej ozonu (120 µg/m³) wyznaczonej jako poziom celu długoterminowego. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego określono na rok 2020.

Ocena pod kątem ochrony roślin

Do oceny jakości powietrza w strefie wielkopolskiej pod kątem ochrony roślin wykorzystano pomiary wykonywane na terenie strefy oraz wyniki modelowania matematycznego. Wartości SO₂, NO_x i O₃, otrzymane w roku 2013 w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych i poziomu docelowego pozwoliły na zaklasyfikowanie powiatu, będącego składową strefy wielkopolskiej do klasy A.

Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy / powiatu	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy		
	SO ₂	NO _x	O ₃
wielkopolska / powiat chodzieski	A	A	A

Ponadto stwierdzono przekroczenie wartości normatywnej ozonu (6000 µg/m³×h) wyznaczonej jako poziom celu długoterminowego. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego określono na rok 2020.

3.2. MONITORING JAKOŚCI WÓD

3.2.1. MONITORING JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH

Badania stanu wód w 2013 roku wykonywano w oparciu o „Program Państwowego Monitoringu Środowiska województwa wielkopolskiego na lata 2013–2015”.

Przedmiotem badań monitoringowych jakości wód powierzchniowych są jednolite części wód powierzchniowych (JCW). Pojęcie to, wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną, oznacza *oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych*.

Zgodnie z zapisami Ramowej Dyrektywy Wodnej do roku 2015 należy osiągnąć dobry stan wszystkich wód.

Program monitoringu wód na terenie województwa realizowany jest w ramach:

- monitoringu diagnostycznego (MD) z częstotliwością raz na 6 lat – pełny zakres badań,
- monitoringu operacyjnego (MO) z częstotliwością raz na 3 lata lub corocznie (wyłącznie w zakresie substancji szkodliwych dla środowiska wodnego, dla których odnotowano przekroczenia norm w latach wcześniejszych) – ograniczony zakres badań,
- monitoringu obszarów chronionych (MOC) z częstotliwością:

- raz na 6 lat (wyłącznie na obszarach siedlisk lub gatunków, dla których stan wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie dla JCW wyznaczonych jako niezagrożone niespełnieniem celów środowiskowych) – pełny zakres badań,
 - raz na 3 lata w ograniczonym zakresie badań,
 - na obszarach siedlisk lub gatunków, dla których stan wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie dla JCW wyznaczonych jako zagrożone niespełnieniem celów środowiskowych,
 - na obszarach wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych,
 - na obszarach narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych,
 - JCW przeznaczonych do celów rekreacyjnych w tym kąpieliskowych;
 - corocznie (wyłącznie dla JCW przeznaczonych do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia) – ograniczony zakres badań,
- monitoringu badawczego (MB) z częstotliwością raz na 6 lat – pełny zakres badań lub corocznie – ograniczony zakres badań.

Na terenie powiatu chodzieskiego wyznaczono jednolite części wód płynących:

- Dopływ z Sokołowa Budzyńskiego,
- Flinta,
- Kcynka,
- Młynówka Borowska,
- Margoninka,
- Bolemka,
- Dymnica.

oraz - jednolite części wód stojących:

- Jezioro Chodzieskie,
- Jezioro Margonińskie.

Wyznaczone JCW płynące reprezentują różne typy abiotyczne:

- 16 – potok nizinny lessowo-gliniasty,
- 17 – potok nizinny piaszczysty,
- 23 – małe cieki będące pod wpływem procesów torfotwórczych.

JCW stojące zaliczono do jednego typu abiotycznego:

3a - jeziora o wysokiej zawartości wapnia, o dużym wpływie zlewni, stratyfikowane.

Program monitoringu wód powierzchniowych na terenie powiatu chodzieskiego w roku 2013 obejmował JCW:

- Bolemka – punkty zlokalizowane na obszarze powiatu chodzieskiego w miejscowościach Ciszewo (1,0 km) i Chodzież (11,4 km), badania wykonywane w ramach monitoringu operacyjnego (Ciszewo) i monitoringu obszarów chronionych:
 - wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych (Ciszewo),
 - jednolitych części wód przeznaczonych do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych (Chodzież);
- Margoninka – punkt zlokalizowany na obszarze powiatu chodzieskiego w miejscowości Mielimąka (3,0 km), badania wykonywane w ramach monitoringu obszarów chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych;
- Noteć od Kcynki do Gwdy – punkt zlokalizowany poza obszarem powiatu chodzieskiego w miejscowości Milcz w powiecie pilskim (135,0 km), badania wykonywane w ramach monitoringu diagnostycznego, monitoringu operacyjnego i monitoringu obszarów chronionych

przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie;

- Jezioro Margonińskie – badania wód prowadzone były w zakresie monitoringu operacyjnego i obszarów chronionych wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych.

Ocena stanu wód powierzchniowych

Na ocenę stanu wód składa się ocena stanu lub potencjału ekologicznego oraz ocena stanu chemicznego. Stan wód określany jest jako:

- dobry – jeśli stan/potencjał ekologiczny klasyfikowany jest jako bardzo dobry (stan), maksymalny (potencjał) lub dobry, a jednocześnie stan chemiczny jest dobry;
- zły – w pozostałych przypadkach.

Stan ekologiczny – określany jest dla naturalnych jednolitych części wód, potencjał ekologiczny – określany jest dla sztucznych lub silnie zmienionych jednolitych części wód. Stan/potencjał ekologiczny klasyfikowany jest jako:

- bardzo dobry (stan) lub maksymalny (potencjał),
- dobry,
- umiarkowany,
- słaby,
- zły.

Na ocenę stanu/potencjału ekologicznego składa się:

- klasyfikacja elementów biologicznych, prowadzona w zakresie klas I–V,
- klasyfikacja elementów fizykochemicznych:
 - dla rzek w zakresie: klasa I, klasa II lub stan/potencjał poniżej dobrego,
 - dla jezior w zakresie: stan/potencjał dobry lub poniżej dobrego,
 - ocena wskaźników jakości wód z grupy substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne) w zakresie: klasy I, II lub stanu/potencjału poniżej dobrego (dla rzek i jezior),
- klasyfikacja elementów hydromorfologicznych, prowadzona w zakresie klas I lub II.

Ocena stanu chemicznego wykonywana jest na podstawie analizy wyników badań wskaźników chemicznych z grupy substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. Stan chemiczny klasyfikuje się jako dobry lub poniżej dobrego.

Jeśli JCW objęta jest monitoringiem obszarów chronionych należy sprawdzić spełnienie wymagań postawionych dla obszarów chronionych i zweryfikować ocenę stanu wód.

Szczegółowe oceny stanu wód powierzchniowych są zamieszczone na stronie internetowej WIOŚ www.poznan.wios.gov.pl.

Ocena stanu wód płynących na terenie powiatu chodzieskiego za 2013 rok

W JCW Boleмка stwierdzono umiarkowany stan ekologiczny, a tym samym wynikowy zły stan wód. O ocenie stanu ekologicznego zdecydowały elementy fizykochemiczne (fosforany, fosfor ogólny). Stwierdzono niespełnienie wymagań postawionych dla obszarów chronionych.

W JCW Margoninka stwierdzono dobry stan ekologiczny; z uwagi na brak oceny stanu chemicznego nie przeprowadzono oceny stanu wód, z tego samego powodu nie wykonano oceny spełnienia wymagań postawionych dla obszarów chronionych.

W JCW Noteć od Kcynki do Gwdy stwierdzono umiarkowany potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny, a tym samym wynikowy zły stan wód. O ocenie potencjału ekologicznego zdecydowały badane elementy biologiczne (makrofity i makrobezkręgowce bentosowe) oraz element fizykochemiczny ChZT_{Cr}. Stwierdzono niespełnienie wymagań postawionych dla obszarów chronionych.

Poniżej przedstawiono ocenę stanu wód płynących na terenie powiatu chodzieskiego za 2013 r.

Nazwa ocenianej JCW	Bolemka	Bolemka	Margoninka	Noteć od Keynki do Gwdy
Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Bolemka-Chodzież	Bolemka-Ciszewo	Margoninka-Mielimąka	Noteć - Milcz
Typ abiotyczny	23	23	23	24
Silnie zmieniona lub sztuczna jcw	NIE	NIE	NIE	TAK
Program monitoringu	MOC	MO,MOC	MOC	MD,MO,MOC
Klasa elementów biologicznych	I	II	II	III
Klasa elementów hydromorfologicznych	I	II	II	II
Klasa elementów fizykochemicznych	I	PSD	II	PRB
Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	nie badano	nie badano	nie badano	II
STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	BARDZO DOBRY	UMIARKOWANY	DOBRY	UMIARKOWANY
Czy jcw występuje na obszarze chronionym?	TAK	TAK	TAK	TAK
Ocena spełnienia wymagań dla obszarów chronionych	nie badano	NIE	nie badano	NIE
STAN CHEMICZNY	nie badano	nie badano	nie badano	DOBRY
Weryfikacja stanu wód ze względu na ocenę spełnienia wymagań dla obszarów chronionych		ZŁY		ZŁY
STAN WÓD	ZŁY		nie oceniano	ZŁY

PSD – poniżej stanu dobrego

NIE – nie spełnia wymagań postawionych dla obszarów chronionych

Potencjał ekologiczny JCW silnie zmienionej	
Stan ekologiczny JCW naturalnej	

Ocena stanu wód jeziornych na terenie powiatu chodzieskiego za 2013 rok

Nazwa ocenianej JCW	Jezioro Margonińskie
Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	jez. Margonińskie - st.02
Typ abiotyczny	3a
Silnie zmieniona lub sztuczna jcw	NIE
Program monitoringu	MO
Klasa elementów biologicznych	II
Klasa elementów hydromorfologicznych	I
Klasa elementów fizykochemicznych	PSD
Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	nie badano
STAN EKOLOGICZNY	UMIARKOWANY
Czy jcw występuje na obszarze chronionym?	TAK

Ocena spełnienia wymagań dla obszarów chronionych	NIE
STAN CHEMICZNY	nie badano
Weryfikacja stanu wód ze względu na ocenę spełnienia wymagań dla obszarów chronionych	ZŁY
STAN WÓD	ZŁY

PSD – poniżej stanu dobrego

W JCW Jezioro Margonińskie stwierdzono umiarkowany stan ekologiczny, tym samym zły stan wód. O ocenie stanu ekologicznego zdecydowały badane wskaźniki fizykochemiczne (średnie nasycenie tlenem hypolimnionu i azot ogólny).

3.2.2. MONITORING JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH

Na terenie powiatu chodzieskiego zlokalizowane są 2 Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

- GZWP nr 138 Pradolina Toruń-Eberswalde,
- GZWP nr 139 Dolina kopalna Smogulec-Margonin.

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) na terenie powiatu chodzieskiego

GZWP	Nazwa zbiornika	Wiek utworów	Typ zbiornika	Średnia głębokość	Szacunkowe zasoby dyspozycyjne
				m	tys. m ³ /d
138	Pradolina Toruń-Eberswalde (Noteć)	QP	porowy	30	400
139	Dolina kopalna Smogulec-Margonin	Q _{PK}	porowy	50	30

Objaśnienia:

Q_P –zbiornik czwartorzędowy pradolina Q_{PK}-utwory czwartorzędu pradolinach i dolinach kopalnych

Obecnie przedmiotem badań monitoringowych jakości wód podziemnych są jednolite części wód podziemnych (JCWPd). Pojęcie to, wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną, oznacza określoną objętość wód podziemnych w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych.

Na terenie województwa wielkopolskiego wyznaczono 18 jednolitych części wód podziemnych, w tym na obszarze powiatu chodzieskiego 2 JCWPd nr 36 i 42, obie niezagrożone nieosiągnięciem dobrego stanu.

W roku 2013 badania jakości wód podziemnych na terenie powiatu prowadzone były przez Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie.

Wyniki monitoringu operacyjnego wód podziemnych

Badania prowadzono dwa razy w roku – wiosną i jesienią w 1 punkcie badawczym. Jakość wód mieściła się w granicach III klasy (wody zadowalającej jakości).

Ocena jakości wód podziemnych na terenie powiatu chodzieskiego w roku 2013 /według PIG/

Nr otworu	Lokalizacja otworu	Wody	Stratygrafia	JCWPd	Klasa jakości wód	Wskaźniki decydujące o klasie jakości wód	Użytkowanie terenu
1214	Szamocin gmina Szamocin	W	Q	36	III	tlen, żelazo	Zabudowa miejska luźna

Objaśnienia:

Wody: W – wgłębne, G – gruntowe;

Stratygrafia: , Q – czwartorzęd;

Klasa wód: III– wody zadowalającej jakości

3.3. MONITORING JAKOŚCI GLEBY I ZIEMI

Monitoring jakości gleby i ziemi stanowi podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska. Celem badań jest śledzenie zmian różnych cech gleb użytkowanych rolniczo zachodzących w określonych przedziałach czasu pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka, w szczególności dotyczy to właściwości chemicznych gleb.

Monitorowanie chemizmu gleb ornych prowadzone jest w systemie monitoringu krajowego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) w Puławach. Badania te wykonywane są cyklicznie, w okresach pięcioletnich, od roku 1995. Ostatnie badania gleb były prowadzone w roku 2010. Rozpoczęcie piątego cyklu badań planowane jest na rok 2015.

W ramach krajowej sieci, na którą składa się 216 punktów pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych na glebach użytkowanych rolniczo na terenie kraju, w Wielkopolsce wytypowanych jest do badań 17 punktów pomiarowych, w tym na terenie powiatu chodzieskiego punkt w miejscowości Laskowo w gminie Szamocin.

Informacje o wynikach badań gleby prowadzonych w 2010 roku i ocenę jakości gleby zawarto w *Informacji o stanie środowiska oraz wynikach działalności kontrolnej Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska na terenie powiatu chodzieskiego w roku 2012.*

3.4. MONITORING HAŁASU

Celem monitoringu hałasu jest zapewnienie informacji dla potrzeb ochrony przed hałasem realizowanej poprzez instrumenty planowania przestrzennego oraz ochrony środowiska.

Oceny stanu akustycznego środowiska dokonują obowiązkowo:

- starostowie – dla aglomeracji o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy,
- zarządcy dróg, linii kolejowych, lotnisk, jeśli eksploatacja drogi, linii kolejowej lub lotniska może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach.

Wojewódzki inspektor ochrony środowiska dokonuje oceny stanu akustycznego środowiska na obszarach nieobjętych procesem opracowania map akustycznych.

Ze względu na powszechność występowania, zasięg oddziaływania oraz liczbę narażonej ludności, podstawowym źródłem uciążliwości akustycznych dla środowiska są hałasy komunikacyjne. Jeżeli w związku z eksploatacją drogi lub linii kolejowej powstaje hałas przekraczający wartości dopuszczalne, zarządzający zobowiązany jest do podjęcia działań eliminujących stwierdzone przekroczenia, nie przewiduje się natomiast wydania decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu w środowisku. Inspekcja Ochrony Środowiska nie ma zatem możliwości dyscyplinowania zarządzających drogami poprzez ukaranie administracyjną karą pieniężną. Z tego powodu, jak również z uwagi na trudności w likwidacji konfliktów akustycznych, uwzględnienie potrzeby zapewnienia komfortu akustycznego środowiska na etapie sporządzania planów zagospodarowania przestrzennego jest najbardziej efektywnym instrumentem w walce z hałasem.

Przez teren powiatu chodzieskiego przebiega droga krajowa nr 11 Kołobrzeg - Bytom oraz drogi wojewódzkie: nr 183 Sarbia – Chodzież, nr 190 Krajenka – Gniezno, nr 191 Chodzież – Lipa, 193 Chodzież – Gołańcz. Główny szlak kolejowy powiatu stanowi linia: nr 354 Poznań Główny – Piła Główna.

W przypadku hałasów pochodzących od dróg i linii kolejowych dopuszczalny poziom hałasu dla wskaźnika długookresowego L_{DWN} (poziom dziennie-wieczorno-nocny) wynosi – w zależności od przeznaczenia terenu – od 50 dB do 70 dB, natomiast dla wskaźnika L_N (długookresowy poziom hałasu w porze nocy) od 45 dB do 65 dB. W odniesieniu do pojedynczej doby ustalono wartość dopuszczalną równoważnego poziomu hałasu L_{AeqD} w porze dnia równą od 50 dB do 68 dB, natomiast wartość równoważnego poziomu hałasu w porze nocy (L_{AeqN}) wynosi od 45 dB do 60 dB.

Pomiary poziomu hałasu przez zarządzających drogami, liniami kolejowymi i lotniskami prowadzone są co 5 lat – ostatnio w roku 2010. Na ich podstawie w roku 2012 wykonane zostały mapy akustyczne obszarów położonych w otoczeniu odcinków dróg, na których stwierdzono negatywne oddziaływanie akustyczne. Wykaz odcinków dróg na terenie powiatu, dla których sporządzono mapy akustyczne przedstawiono w „Informacji o stanie środowiska i działalności kontrolnej Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w powiecie chodzieskim w roku 2012”.

W roku 2013 WIOŚ nie prowadził pomiarów poziomów hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu chodzieskiego.

3.5. MONITORING PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH

W roku 2013 zakończył się drugi, trzyletni cykl badań poziomu pól elektromagnetycznych (PEM) w środowisku, obejmujący lata 2011–2013. W roku tym wykonano kolejną serię badań PEM, prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska i realizowanych w sposób określony w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 roku w *sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku* (Dz. U. Nr 221, poz. 1645).

Monitoring pól elektromagnetycznych polega na wykonywaniu w cyklu trzyletnim pomiarów natężenia składowej elektrycznej pola w przedziale częstotliwości co najmniej od 3 MHz do 3000 MHz, w 135 (po 45 na rok) punktach pomiarowych rozmieszczonych równomiernie na obszarze województwa.

Punkty wybiera się w miejscach dostępnych dla ludności usytuowanych:

- w centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tysięcy,
- w pozostałych miastach,
- na terenach wiejskich.

Dla każdej z powyższych grup terenów wybiera się po 15 punktów, dla każdego roku kalendarzowego.

Pomiary wykonuje się w odległości nie mniejszej niż 100 metrów od źródeł emitujących pola elektromagnetyczne.

Na terenie powiatu chodzieskiego w roku 2013 pomiary poziomów PEM prowadzono w jednym punkcie – w Budzynie przy ulicy Piłsudskiego 41A, wytypowanym do badań w kategorii *terenów wiejskich*.

Zmierzony poziom składowej elektrycznej pola wyniósł 0,22 V/m, zatem nie występowało przekroczenie poziomu dopuszczalnego wynoszącego 7 V/m.

W tym samym punkcie badania przeprowadzono w roku 2010 – w poprzednim, zakończonym cyklu trzyletnim – wtedy również nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego PEM.

W roku 2013, podobnie jak w latach ubiegłych, w trakcie badań na obszarze całej Wielkopolski w żadnym z punktów pomiarowych nie stwierdzono przekroczeń poziomów PEM. Mimo postępującego wzrostu liczby źródeł pól elektromagnetycznych nie obserwuje się znaczącego wzrostu natężenia poziomów pól w środowisku.

3.6. MONITORING GOSPODARKI ODPADAMI

Wojewódzką bazę danych, dotyczącą wytwarzania i gospodarowania odpadami wraz z rejestrem udzielanych zezwoleń w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami, prowadzi marszałek województwa.

Utrzymanie czystości i porządku w gminach należy do obowiązkowych zadań własnych gminy. Gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania.

WIOŚ w ramach monitoringu gospodarki odpadami gromadzi informacje o:

- kompostowniach i sortowniach,
- spalarniach
- składowiskach z uwzględnieniem stopnia i sposobu ich zabezpieczenia.

Informacje te uzyskiwane są z ankiet wysyłanych do poszczególnych gmin oraz podmiotów gospodarczych, weryfikowanych podczas kontroli.

Spalarnie, sortownie, kompostownie

Na terenie powiatu chodzieskiego w roku 2013 nie było funkcjonujących spalarni, sortowni, ani kompostowni służących do zagospodarowania odpadów komunalnych.

Składowiska odpadów

Na terenie powiatu chodzieskiego w 2013 roku nie funkcjonowało żadne czynne składowisko odpadów. Zmieszane odpady komunalne z w/w terenu przekazywano w 2013 roku na instalację zastępczą tj. Międzygminne Składowisko Odpadów Komunalnych w miejscowości Kopaszyn gmina Wągrowiec.

Wykaz zamkniętych składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne na terenie powiatu chodzieskiego

Lp.	Gmina	Miejscowość	Powierzchnia całkowita składowiska /ha/	Data uruchomienia	Data zaprzestania przyjmowania odpadów/ decyzji na zamknięcie	Rekultywacja
1.	Margonin	Sułaszewo	0,57	1999	2012 ¹ /2013 ²	w trakcie
2.	Chodzież	Kamionka	4,26	1986	2006 ¹ /2004 ²	w trakcie
3.	Budzyń	Łucjanowo	0,63	1998	2008 ¹ /2009 ²	w trakcie
4.	Szamocin	Jaktorowo	0,5	1992	2005 ^{1,2}	w trakcie

Objaśnienia:

1 – data zaprzestania przyjmowania odpadów,

2 – data decyzji na zamknięcie

Zgodnie z art. 124.4 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r. poz. 21, z późn. zm) zarządzający składowiskiem odpadów jest obowiązany prowadzić monitoring składowiska odpadów w fazie przedeksploatacyjnej, eksploatacyjnej i poeksploatacyjnej. Zakres, czas i częstotliwość oraz sposób i warunki prowadzenia monitoringu składowisk odpadów określone zostały w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 09.12.2002 r. (Dz. U. Nr 220, poz. 1858 z późn. zm.) obowiązującym do dnia 16 maja 2013 r. Obowiązek ten został utrzymany w obecnie obowiązującym rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów.

Obowiązek prowadzenia monitoringu na czynnym składowisku określony jest w decyzji zatwierdzającej instrukcję eksploatacji/pozwoleniu zintegrowanym/zezwoleń na odzysk lub unieszkodliwianie, w przypadku składowisk zamkniętych w decyzji wyrażającej zgodę na zamknięcie i przeprowadzenie rekultywacji. Natomiast zgodnie z obowiązującą od 23 stycznia 2013 r. ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, zarządzający składowiskiem odpadów istniejącym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, jest obowiązany w terminie dwóch lat od dnia jej wejścia w życie złożyć wniosek o wydanie decyzji zatwierdzającej instrukcję prowadzenia składowiska odpadów, w której prowadzenie monitoringu określone będzie zarówno dla fazy eksploatacyjnej i poeksploatacyjnej.

Zakres i częstotliwość badań monitoringowych w roku 2013 na składowiskach nieeksploatowanych na terenie powiatu chodzieskiego

Lp.	Lokalizacja składowiska	Badania	Poziom i skład wód podziemnych	Skład wód odciekowych	Skład wód powierzchniowych	Skład i emisja gazu składowiskowego	Osiadanie składowiska	Struktura i skład masy odpadów
1	Sułaszewo	wymagane ¹	4 razy w roku	4 razy w roku	nie dotyczy	12 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
		wykonane ²	raz w roku; brak wody w pozostałych okresach	4 razy w roku	nie dotyczy	9 razy w roku brak 4 pomiarów	raz w roku	nie dotyczy
2	Łucjanowo	wymagane ¹	2 razy w roku	2 razy w roku	nie dotyczy	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
		wykonane ²	2 razy w roku	brak pomiaru	nie dotyczy	brak pomiaru	brak pomiaru	nie dotyczy
3	Kamionka	wymagane ¹	2 razy w roku	2 razy w roku	nie dotyczy	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
		wykonane ²	2 razy w roku	brak pomiaru brak instalacji odciekowej	nie dotyczy	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
4	Jaktorowo	wymagane ¹	2 razy w roku	2 razy w roku	nie dotyczy	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
		wykonane ²	2 razy w roku	brak pomiaru	nie dotyczy	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy

Objaśnienia:

- 1 – częstotliwość prowadzonych badań zgodnie z wydaną decyzją, w przypadku gdy badanie któregoś ze wskaźników nie jest wymagane wpisano: nie dotyczy
- 2 – częstotliwość prowadzonych badań zgodnie z informacjami zawartymi w przekazanych do WIOŚ raportach z monitoringu lokalnego na składowiskach w roku 2013

3.7. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

1. W wyniku oceny jakości powietrza pod kątem ochrony zdrowia, strefę wielkopolską zaliczono do klasy A, za wyjątkiem pyłu PM10 i benzo(a)pirenu, dla których strefę zaliczono do klasy C. Ze względu na kryteria dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających klasyfikacji, strefę wielkopolską zaliczono do klasy A. Zaliczenie strefy do klasy A oznacza, że jakość powietrza atmosferycznego na jej obszarze jest zadowalająca. Natomiast przypisanie klasy C oznacza przekroczenie wymaganych prawem norm, ale nie muszą one występować na całym obszarze strefy. Planowane na obszarze strefy przedsięwzięcia nie mogą wpływać na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. Jednocześnie na obszarze strefy powinny być prowadzone działania na rzecz utrzymania jakości powietrza lub jej poprawy. Dla strefy wielkopolskiej Zarząd Województwa Wielkopolskiego przygotował Program Ochrony Powietrza w zakresie benzo(a)pirenu i pyłu PM10.
2. Na obszarze powiatu położone są 2 JCWPd o wodach niezagrożonych nieosiągnięciem celów środowiskowych – w wyniku badań PIG w badanym punkcie monitoringu operacyjnego stwierdzono wody zadowalającej jakości (III klasa).
3. Zgodnie z wymaganiami Ramowej Dyrektywy Wodnej do 2015 roku Polska ma osiągnąć dobry stan wód. Należy więc dążyć do poprawy stanu czystości wód poprzez uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej zlewni, stosowanie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych na terenach użytkowanych rolniczo oraz podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa. Badania wód na terenie powiatu chodzieskiego w 2013 wykonano w trzech jednolitych częściach wód płynących oraz jednej jednolitej części wód stojących.

Ocena stanu JCW za rok 2013 wskazuje na:

- zły stan wód w JCW – Bolema, Noteć od Kcynki do Gwdy i Jezioro Margonińskie,
- dobry stan ekologiczny JCW Margoninka (z uwagi na brak oceny stanu chemicznego nie przeprowadzono oceny stanu wód).

4. Monitorowanie chemizmu gleb ornych prowadzone jest w systemie monitoringu krajowego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) w Puławach. Badania te wykonywane są cyklicznie, w okresach pięcioletnich, od roku 1995. Ostatnie badania gleb były prowadzone w roku 2010. Na terenie powiatu chodzieskiego do badań wytypowany był punkt w miejscowości Laskowo w gminie Szamocin. Rozpoczęcie piątego cyklu badań planowane jest na rok 2015.
5. Degradacja klimatu akustycznego środowiska ma miejsce przede wszystkim w sąsiedztwie głównych tras komunikacji drogowej. Ze względu na trudności związane z eliminowaniem tego rodzaju konfliktów akustycznych, podstawowe znaczenie ma właściwa polityka w zakresie planowania przestrzennego. Problem ten dotyczy nie tylko decyzji podejmowanych w stosunku do obiektów będących źródłami hałasu, ale również lokalizowania projektowanej zabudowy i terenów wymagających komfortu akustycznego.

W roku 2013 WIOŚ nie prowadził pomiarów poziomów hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu chodzieskiego.

6. W drugim trzyletnim cyklu pomiarów, obejmującym lata 2011–2013, nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego pól elektromagnetycznych na terenach dostępnych dla ludności na obszarze województwa wielkopolskiego.
7. Badania na składowiskach nieeksploatowanych prowadzone były zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie zakresu, sposobu i warunków prowadzenia monitoringu składowisk z dnia 09.12.2002 r. (Dz. U. Nr 220, poz. 1858 z późn. zm.) obowiązującym do dnia 16 maja 2013 r. Obowiązek ten został utrzymany w obecnie obowiązującym rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów. Wyniki większości przedmiotowych badań przekazywane były w terminach ustawowych do WIOŚ. Ilość wykonanych badań wód gruntowych w 2013 r. na nieeksploatowanym składowisku w Sułaszewie budziła zastrzeżenia i nie pozwoliła na dokonanie obiektywnej oceny stanu środowiska gruntowo-wodnego w obrębie jego oddziaływania. Zarządzający ww. składowiskiem nie podjęli odpowiednich działań w celu przywrócenia sprawności otworom obserwacyjnym, umożliwiającej wykonanie pełnego zakresu badań wód podziemnych z terenu oddziaływania obiektu składowiskowego.

4. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

W 2013 r. WIOŚ w Poznaniu realizował zadania kontrolne określone w ustawie o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz w „Ogólnych kierunkach działania IOŚ” ustalonych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Podstawowym celem przeprowadzonych kontroli była poprawa komfortu życia ludzi i stanu środowiska, dlatego wybór podmiotów do kontroli dokonywany był w oparciu o analizę szeregu uwarunkowań i kryteriów, między innymi takich jak:

- potencjalna uciążliwość zakładu dla środowiska,
- wyniki automonitoringu emisji prowadzonego przez podmioty korzystające ze środowiska,
- wnioski o podjęcie interwencji.

Zestawienie liczbowe działań kontrolnych

Jednostka administracyjna	Liczba							Decyzje wymierzające kary	
	zakładów w ewidencji WIOŚ	kontroli	zarządzeń pokontrolnych	mandatów karnych (liczba-kwota)	decyzji ustalających termin i wstrzymujących	wniosków o ukaranie do sądów	wniosków do organów ścigania	liczba	kwota /tys. zł/
Gmina Budzyń	41	7	4	2-600	0	0	0	1	5,0
Gmina Chodzież	23	5	5	2-1000	0	0	0	4	6,5
Miasto Chodzież	56	10	7	5-1400	0	0	0	3	56,5
Miasto i Gmina Margonin	29	10	5	6-2300	0	2	0	2	130,0
Miasto i Gmina Szamocin	20	5	2	3-1200	0	0	0	1	0,5
Powiat chodzieski	169	37	23	18-6500	0	2	0	11	198,5

5. POWAŻNE AWARIE

W 2013 roku na terenie powiatu chodzieskiego nie było zakładów zakwalifikowanych do zakładów o Dużym Ryzyku (ZDR) jak i Zakładów o Zwiększonym Ryzyku (ZZR) wystąpienia poważnej awarii.

Dwa zakłady zaklasyfikowano do grupy pozostałych zakładów mogących spowodować poważne awarie, które ze względu na ilość substancji niebezpiecznej, jaka może znajdować się w zakładzie, nie klasyfikują się do grup ZZR lub ZDR, ale z uwagi na rodzaj substancji, prowadzone procesy technologiczne lub usytuowanie instalacji, stanowią zagrożenie dla środowiska:

- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „ANNA” Sp. z o.o.,
- Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Czarnkowie – Zakład Produkcyjny w Chodzieży.

Rejestr nie obejmuje stacji paliw, które również mogą być potencjalnym miejscem wystąpienia poważnych awarii.

Zdarzenia o znamionach poważnej awarii.

W roku 2013 na terenie powiatu chodzieskiego nie wystąpiły zdarzenia o znamionach poważnej awarii, ani poważne awarie.